

หลักสูตรการทำแทนหมสมุนไพรม
จำนวน 10 ชั่วโมง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอท่าตูม

ความเป็นมา

จากนโยบาย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ 2568 จัดให้มีการฝึกอบรมอาชีพในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) หรือทบทวน (Reskill) ให้แก่ประชาชน อาทิ อาชีพเกษตรกรรม อาชีพค้าขาย อาชีพบริการชุมชน อาชีพหัตถกรรม อาชีพอุตสาหกรรม ช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างแอร์ ฯลฯ เพื่อเป็นเครื่องมือในการยกระดับทักษะความรู้ ช่วยประชาชนลดรายจ่ายในครัวเรือน สามารถประกอบอาชีพหลักหรือเป็นอาชีพเสริมให้แก่ครอบครัวได้ และเพื่อพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและต่อยอดประกอบอาชีพของตนเอง รวมถึงการส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชน อันจะส่งผลให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในชุมชนต่อไป

การจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างยั่งยืนโดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำในกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และอาชีพเฉพาะทางหรือการบริการ รวมถึงการเน้นอาชีพช่างพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ความต้องการและศักยภาพของแต่ละพื้นที่ที่มีคุณภาพได้ มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งให้กับศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน โดยจัดให้มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การพัฒนาอาชีพและการประกวดสินค้าดีมีฝีมือ การสร้างแบรนด์ของ สกร. รวมถึงการส่งเสริมและจัดหาช่องทางการจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ และให้มีการกำกับติดตาม และรายงานผลการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอท่าตูม ได้เห็นประโยชน์และความสำคัญที่ประชาชนจะได้รับ จึงส่งเสริม สนับสนุน ประชาชนที่ว่างงานและต้องการอาชีพ ได้ฝึกอาชีพ การทำแทนหมสมุนไพรม ซึ่งเป็นกิจกรรมศูนย์ฝึกอาชีพชุมหลักสูตรพัฒนาอาชีพระยะสั้น กลุ่มสนใจ ให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่สนใจสามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพื่อก่อให้เกิดรายได้กับตนเองและครอบครัว เป็นการสร้างอาชีพให้เกิดความมั่นคงต่อไป

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม
2. พัฒนาหลักสูตรที่ยึดหลักความสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย
3. จัดกระบวนการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงมีคั้งและยั่งยืน
2. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้กับสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณธรรม

จริยธรรม

3. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ
4. มีความรู้ ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชน

ระยะเวลา

จำนวน 10 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี 4 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ 6 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

เรื่องที่ 1 ช่องทางการประกอบอาชีพการทำแทนหมสมุนไพโร

จำนวน 1 ชั่วโมง

- 1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพการทำแทนหมสมุนไพโร
- 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำแทนหมสมุนไพโร
- 1.3 ความต้องการของตลาด,การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์
- 1.4 แหล่งเรียนรู้

เรื่องที่ 2 ทักษะการประกอบอาชีพการทำแทนหมสมุนไพโร

จำนวน 2 ชั่วโมง

- 2.1 ประวัติความเป็นมา
- 2.2 ประเภทของการทำแทนหมสมุนไพโร
- 2.3 เทคนิคการทำแทนหมสมุนไพโร
- 2.4 วัสดุ/อุปกรณ์ในการทำแทนหมสมุนไพโร
- 2.5 ประโยชน์ของแทนหมสมุนไพโร
- 2.6 การเลือกวัตถุดิบในการทำแทนหมสมุนไพโร

เรื่องที่ 3 การทำแทนหม

จำนวน 5 ชั่วโมง

- 3.1 ขั้นตอนการทำแทนหมสมุนไพโร

เรื่องที่ 4 การออกแบบบรรจุภัณฑ์

จำนวน 2 ชั่วโมง

- 4.1 การเลือกวัสดุในการออกแบบบรรจุภัณฑ์
- 4.2 การนำวัสดุในท้องถิ่นมาออกแบบบรรจุภัณฑ์

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. จัดทำกิจกรรมสำรวจ และวิเคราะห์ตนเอง ทรัพยากร อาชีพและความต้องการของตลาด เพื่อให้ผู้เรียนเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ
2. จัดกิจกรรมวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้กระบวนการคิดเป็น และความเป็นไปได้ รวมทั้งการศึกษาดูงาน เพื่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ

3. ฝึกทักษะการประกอบอาชีพ

- เรียนรู้จากวิทยากร
- เรียนรู้ด้วยตนเอง จากสื่อต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ ผู้รู้
- เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง
- เรียนรู้จากภูมิปัญญา ทฤษฎีและปฏิบัติ
- เรียนรู้จากกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ การจัดการผลิตและการจัดการตลาด

5. จัดทำโครงการประกอบอาชีพ การเขียนโครงการ เสนอ อนุมัติโครงการ

6. การนิเทศติดตามประเมินโครงการของผู้เรียนและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนา

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่องความรู้เบื้องต้น การทำแผนภูมิสมุนไพรร
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อบุคคล วิทยากร
3. ใบความรู้
4. พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. อุปกรณ์ประกอบการฝึกทักษะอาชีพ

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการทำแทนหมุสมุนไพร

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำแทนหมุสมุนไพร	1.1 บอกความสำคัญของการประกอบอาชีพการทำแทนหมุสมุนไพร 1.2 บอกความจำเป็นไปในการประกอบอาชีพการทำแทนหมุสมุนไพร 1.3 บอกความต้องการของตลาด และการจัดหาวัสดุ/อุปกรณ์สำหรับการทำแทนหมุสมุนไพร 1.4 บอกและหาแหล่งเรียนรู้ได้	1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพการทำแทนหมุสมุนไพร 1.2 ความจำเป็นไปในการประกอบอาชีพการทำแทนหมุสมุนไพร 1.3 ความต้องการของตลาด และการจัดหาวัสดุ/อุปกรณ์สำหรับการทำแทนหมุสมุนไพร 1.4 แหล่งเรียนรู้	1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่อของจริง สื่อในชุมชนเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน 1.2 วิเคราะห์อาชีพที่สามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่าง ๆ 1.3 ครู ผู้เรียนและผู้รู้ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางประกอบอาชีพการทำแทนหมุสมุนไพรในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง	1	-
2. ทักษะการประกอบอาชีพการทำแทนหมุสมุนไพร	2.1 สามารถอธิบายประวัติความเป็นมาของการทำแทนหมุสมุนไพรได้ 2.2 สามารถบอกประเภทของการทำแทนหมุสมุนไพรได้ 2.3 สามารถบอกเทคนิคการทำแทนหมุสมุนไพรได้ 2.4 สามารถบอกวัสดุ/อุปกรณ์ในการทำแทนหมุสมุนไพรได้ 2.5 สามารถบอกประโยชน์ของแทนหมุสมุนไพรได้ 2.6 สามารถอธิบายวิธีการเลือกวัตถุดิบสำหรับการทำแทนหมุสมุนไพรได้ 2.7 สามารถบอกขั้นตอนการทำและลงมือทำได้	2.1 ประวัติความเป็นมาของการทำแทนหมุสมุนไพร 2.2 ประเภทของการทำแทนหมุสมุนไพร 2.3 เทคนิคการทำแทนหมุสมุนไพร 2.4 วัสดุ/อุปกรณ์ในการทำแทนหมุสมุนไพร 2.5 ประโยชน์ของแทนหมุสมุนไพร 2.6 วิธีการเลือกวัตถุดิบสำหรับการทำแทนหมุสมุนไพร 2.7 ขั้นตอนการทำแทนหมุสมุนไพร	2.1 การบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของการทำแทนหมุสมุนไพร - ประเภทของการทำแทนหมุสมุนไพร - เทคนิคการทำแทนหมุสมุนไพร - วัสดุ/อุปกรณ์ในการทำแทนหมุสมุนไพร - ประโยชน์ของแทนหมุสมุนไพร - วิธีการเลือกวัตถุดิบสำหรับการทำแทนหมุสมุนไพร - ขั้นตอนการทำ 2.2 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและผู้รู้ พร้อมทั้งลงมือฝึกปฏิบัติจริง	2	-

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการทำแทนหมู่สมุนไพร

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3. ขั้นตอนการทำแทนหมู่สมุนไพร	3.1 สามารถเลือกวัตถุดิบในการทำแทนหมู่สมุนไพร 3.2 สามารถอธิบายขั้นตอนการทำแทนหมู่สมุนไพรและลงมือทำแทนหมู่สมุนไพรได้ 3.3 สามารถอธิบายขั้นตอนการนำสมุนไพรมาผสมในแทนหมู่ได้	3.1 การเลือกวัตถุดิบในการทำแทนหมู่ 3.2 ขั้นตอนการทำแทนหมู่ 3.3 ขั้นตอนการนำสมุนไพรมาผสมในแทนหมู่	3.1 วิทยากรบรรยายวิธีการเลือกวัตถุดิบสำหรับการทำแทนหมู่สมุนไพร 3.2 วิทยากรอธิบายขั้นตอนการทำแทนหมู่สมุนไพร 3.3 วิทยากรอธิบายขั้นตอนการนำสมุนไพรมาผสมในแทนหมู่สมุนไพร พร้อมลงมือปฏิบัติจริง	-	5
4. การออกแบบบรรจุภัณฑ์	4.1 สามารถอธิบายการเลือกวัสดุในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ได้ 4.2 สามารถอธิบายการนำวัสดุในท้องถิ่นมาออกแบบบรรจุภัณฑ์ได้	4.1 การเลือกวัสดุในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 4.2 การนำวัสดุในท้องถิ่นมาออกแบบบรรจุภัณฑ์	4.1 วิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่องการเลือกวัสดุในการออกแบบบรรจุภัณฑ์การนำวัสดุในท้องถิ่นมาออกแบบบรรจุภัณฑ์ 4.2 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและผู้รู้พร้อมทั้งลงมือฝึกปฏิบัติจริง	1	1
รวม				4	6

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร

()

วิทยาการผู้สอน

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นางสาวอัญชลี มีอึ้ง)

ครูชำนาญการ

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจหลักสูตร

(นายสมชาติ วิเศษ)

- ครู ศกร.

ลงชื่อ.....ผู้อำนวยการ

(นายพนา บรรจงปร)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ(ศูนย์)